

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 03554-10/2022-ERU

V Jihlavě dne 30. května 2022

R o z h o d n u t í

O rozkladu pana [REDAKCE], nar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE] [REDAKCE] (dále též „podatel“), proti usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 03554-3/2022-ERU ze dne 3. února 2022 (sp. zn. OSS-03554/2022-ERU), kterým byl podle § 43 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), odložen jeho návrh ze dne 1. února 2022, kterým se domáhal vydání rozhodnutí spočívajícího v uložení povinnosti společnosti **Kolibřík Energie a.s.**, se sídlem Folknářská 1246/21, 405 02 Děčín II – Nové Město, IČ: 277 35 001 (dále jen „společnost Kolibřík Energie a.s.“), zastoupené Mgr. Markem Dolečkem, advokátem se sídlem Ostrovní 30/126, 110 00 Praha 1 – Nové Město, zaplatit podateli částku ve výši 527,97 Kč představující náhradu škody za období od 19. října 2021 do 6. prosince 2021 a dále náhradu škody za porušení povinnosti dodávat elektřinu podle Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě NN – domácnost, č. smlouvy KE0013501 ze dne 4. září 2020 (dále též „Smlouva“), ve výši rozdílu mezi cenou, kterou musí podatel za spotřebovanou elektřinu zaplatit novému dodavateli, a cenou, kterou by za stejné množství spotřebované energie zaplatil společnosti Kolibřík Energie a.s., pokud by jmenovaná svoji smluvní povinnost dodávat elektřinu za sjednanou cenu řádně splnila, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 5 správního řádu, na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad pana [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] [REDAKCE], proti usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 03554-3/2022-ERU ze dne 3. února 2022 (sp. zn. OSS-03554/2022-ERU) se zamítá a napadené usnesení se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Návrh podatele na zahájení řízení

Energetický regulační úřad obdržel dne 1. února 2022 návrh pana [REDAKCE] na rozhodnutí sporu se společností Kolibřík Energie a.s., prostřednictvím kterého se podatel

domáhal uložení povinnosti společnosti Kolibřík Energie a.s. zaplatit mu jednak částku ve výši 527,97 Kč představující náhradu škody za období od 19. října 2021 do 6. prosince 2021 a dále náhradu škody za porušení povinnosti dodávat mu elektřinu podle Smlouvy ve výši rozdílu mezi cenou, kterou musí podatel za spotřebovanou elektřinu zaplatit novému dodavateli, a cenou, kterou by za stejné množství spotřebované energie zaplatil společnosti Kolibřík Energie a.s., pokud by jmenovaná svoji smluvní povinnost dodávat elektřinu za sjednanou cenu řádně splnila.

Podatel k věci uvedl, že dne 4. září 2020 uzavřel se společností Kolibřík Energie a.s. Smlouvu, v níž se jmenovaná zavázala dodávat podateli elektřinu za pevnou cenu. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou, a to do 31. prosince 2022. Společnost Kolibřík Energie a.s. však dne 18. října 2021 pozbyla možnost dodávat elektřinu a k témuž dni dodávku elektřiny ukončila. Od následujícího dne zajišťoval podateli dodávku elektřiny dodavatel poslední instance, a to za několikanásobně vyšší cenu. Za období od 19. října 2021 do 6. prosince 2021 tak podateli vznikla škoda ve výši 527,97 Kč. Vzhledem k tomu, že v důsledku ukončení dodávek byl podatel nucen přejít k novému dodavateli, u kterého platí za spotřebovanou elektřinu vyšší cenu, než byla sjednána ve Smlouvě se společností Kolibřík Energie a.s., požaduje též náhradu škody za porušení povinnosti dodávat elektřinu podle Smlouvy, a to ve výši rozdílu mezi cenou, kterou musí podatel za spotřebovanou elektřinu zaplatit novému dodavateli, a cenou, kterou by za stejné množství spotřebované energie zaplatil společnosti Kolibřík Energie a.s., pokud by jmenovaná svoji smluvní povinnost dodávat elektřinu za sjednanou cenu řádně splnila.

II. Napadené usnesení

Energetický regulační úřad usnesením č. j. 03554-3/2022-ERU ze dne 3. února 2022 návrh podatele odložil.

V odůvodnění usnesení Energetický regulační úřad uvedl, že v rámci jemu svěřených pravomocí podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. a 2. energetického zákona není věcně příslušný rozhodovat ve věci náhrady škody; tato pravomoc přísluší pouze obecným soudům. Energetický regulační úřad je jakožto správní úřad věcně příslušný rozhodovat toliko ve věcech, které mu byly svěřeny zvláštním zákonem, přičemž takové kompetenční normy je třeba vykládat restriktivně a nelze je nad rámec zákona rozšiřovat. Energetický regulační úřad přitom podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona rozhoduje „*spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinnosti ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu, nebo tepelné energie*“. Takto vymezenou pravomoc nelze rozšiřovat na stanovení výše a uložení povinnosti náhrady škody v případě porušení smluvní povinnosti jedné ze smluvních stran, když požadavek na náhradu škody je nárokem vyplývajícím z § 2913 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), a institutu odpovědnosti za škodu způsobenou porušením smluvní povinnosti; nejedná se tudíž o rozhodování o splnění smluvní povinnosti v pravomoci Energetického regulačního úřadu.

III. Rozklad podatele

Proti usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 03554-3/2022-ERU ze dne 3. února 2022, které mu bylo téhož dne doručeno, podal podatel dne 18. února 2022 rozklad, ve kterém navrhl, aby Rada napadené usnesení zrušila a vrátila věc k rozhodnutí o návrhu.

Podatel vytkl Energetickému regulačnímu úřadu nesprávné právní posouzení otázky věcné příslušnosti, na jejímž podkladě došlo k bezprecedentnímu odmítnutí práva spotřebitele na mimosoudní řešení spotřebitelských sporů, které bylo v českém právním řádu zakotveno zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU ze dne 21. května 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů.

Podle názoru podatele se v daném případě nejedná o rozšíření pravomoci Energetického regulačního úřadu, právě naopak – rozhodování o náhradě škody v případě nesplnění smluvní povinnosti jedné ze smluvních stran je plně v pravomoci subjektů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. V opačném případě by zakotvení principu možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů bylo zcela neúčinné a zbytečné. Pravomoc rozhodovat o mimosoudním řešení sporů byla Energetickému regulačnímu úřadu dána zákonem o ochraně spotřebitele, tj. stejným zákonem jako byla tato pravomoc dána i ostatním subjektům mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, tj. Českému telekomunikačnímu úřadu, Finančnímu arbitrovi a České obchodní inspekci. Všechny tyto subjekty přitom běžně rozhodují též o náhradě za nesplnění smluvní povinnosti podnikatele. To platí i pro Energetický regulační úřad, když jeho pravomoc není zákonem o ochraně spotřebitele ani energetickým zákonem upravena tak, že by o těchto náhradách škody rozhodovat neměl. Podatel se domnívá, že pokud má Energetický regulační úřad pochybnosti o své pravomoci o daném sporu rozhodovat, měl by to v zájmu právní jistoty konzultovat s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Formalistické odnětí možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů považuje podatel za zcela nepochopitelné a v rozporu se všemi principy právního státu.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad podatele byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Po posouzení věci dospěla Rada k závěru, že Energetický regulační úřad v dané věci rozhodl v souladu se zákonem a napadené usnesení bylo odůvodněno v souladu s požadavky uvedenými v § 68 správního řádu.

Podle § 10 správního řádu jsou správní orgány věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona. Podle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu správní orgán věc odloží v případě, že bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán.

Podle § 17 odst. 7 písm. e) energetického zákona Energetický regulační úřad rozhoduje tzv. spotřebitelské spory, konkrétně spory mezi zákazníkem (spotřebitel nebo fyzická osoba podnikající) a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž

předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie (bod 1), a dále rozhoduje o určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie, vznikl, trvá nebo zanikl, a kdy se tak stalo (bod 2).

Předmětem přezkumu v projednávané věci je posouzení věcné příslušnosti Energetického regulačního úřadu k rozhodnutí o návrhu podatele, prostřednictvím kterého se jmenovaný v postavení spotřebitele domáhal uložení povinnosti společnosti Kolibřík Energie a.s. zaplatit mu náhradu škody za porušení smluvní povinnosti dodávat elektřinu podle Smlouvy. Návrh podatele je tedy návrhem na rozhodnutí soukromoprávního sporu, konkrétně návrhem na plnění určité povinnosti, a proto je možné uvažovat toliko o jeho podřazení pod § 17 odst. 7 písm. e) bod 1. energetického zákona, který spory o splnění povinnosti upravuje. Podle tohoto ustanovení je však Energetický regulační úřad příslušný rozhodovat výhradně spory týkající se smluvních, nikoliv mimosmluvních povinností. Aby tedy byl Energetický regulační úřad k projednání podaného návrhu příslušný, je nutné, aby byly kumulativně splněny všechny podmínky předpokládané § 17 odst. 7 písm. e) bodem 1. energetického zákona, tj. musí se jednat o návrh spotřebitele na rozhodnutí sporu, v němž tento spotřebitel tvrdí, že dodavatel je nejen povinen splnit nějakou povinnost, ale současně se musí jednat o povinnost, která mu vyplývá ze smlouvy uzavřené mezi dotčeným spotřebitelem a zmíněným dodavatelem.

Rada si v uvedeném kontextu kladla otázku, zda v případě, že se jedná o náhradu škody způsobenou porušením smluvní povinnosti podle § 2913 odst. 1 občanského zákoníku (podle něhož poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit), nikoliv o náhradu škody v důsledku porušení zákona či porušení dobrých mravů, je tato otázka podřaditelná pod spor o splnění povinnosti ze smlouvy, přičemž dospěla k závěru, že nikoliv. V souladu se zásadou restriktivního výkladu ustanoveních zakládajících věcnou příslušnost správního orgánu na úkor obecného soudu je Rada přesvědčena, že pod uvedené ustanovení lze podřadit pouze spor o splnění povinnosti druhé smluvní strany, která má základ v závazku vzniklého na základě smlouvy, kdežto v případě závazku k náhradě škody se jedná již o závazek nikoliv konstituovaný smlouvou, ale druhotně vzniklý právě na základě porušení smlouvy (nesplnění smluvní povinnosti), tj. založený na odlišném právním titulu.

Pokud se tedy podatel po společnosti Kolibřík Energie a.s. domáhá zaplacení náhrady škody, která mu vznikla porušením povinnosti jmenované společnosti dodávat mu elektřinu podle Smlouvy, je zjevné, že nejde o plnění povinnosti ze Smlouvy uzavřené mezi podatelem a společností Kolibřík Energie a.s., naopak, jak správně uvedl prvostupňový orgán, se jedná o nikoliv smlouvou založenou povinnost k náhradě škody vzniklé porušením smluvní povinnosti podle § 2913 občanského zákoníku, k jejímuž projednání není Energetický regulační úřad ve smyslu § 17 odst. 7 písm. e) energetického zákona příslušný; současně není k jejímu projednání příslušný žádný správní orgán, ale obecné soudy. Rada zde, stejně jako Energetický regulační úřad, vychází z premisy zakotvené v § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle které platí, že v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Rozhodovací pravomoc ve věci soukromoprávních sporů tedy náleží zásadně soudům; má-li být určitá oblast sporů v oblasti soukromého práva svěřena do rozhodovací

pravomoci správního orgánu, jedná se o výjimku z tohoto pravidla, která však musí být zákonodárcem výslovně legislativně zakotvena.

K námitkám podatele stran pravomoci Energetického regulačního úřadu rozhodovat o mimosoudním řešení sporů je třeba upřesnit, že zákon o ochraně spotřebitele sice do právního řádu České republiky zakotvil systém tzv. mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, v rámci něhož v § 20e písm. c) pověřil vedením těchto sporů v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství Energetický regulační úřad, avšak toliko v rozsahu působnosti stanovené právním předpisem upravujícím elektroenergetiku, plynárenství a teplárenství. Tímto právním předpisem je právě energetický zákon, který vymezuje působnost Energetického regulačního úřadu v § 17; věcná příslušnost k rozhodování tzv. spotřebitelských sporů je zakotvena konkrétně ve výše uvedeném § 17 odst. 7 písm. e) uvedeného zákona. Rozsah takto vymezené věcné příslušnosti správního orgánu představuje výjimku z obecné věcné příslušnosti soudu, proto ji nelze na úkor soudu rozšiřovat. K tomu Rada, stejně jako prvostupňový orgán, odkazuje například na usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, č. j. Konf 108/2009-11 ze dne 13. dubna 2010, podle něhož *„výluky z rozhodovací pravomoci obecných soudů ve prospěch správních orgánů je třeba vykládat restriktivně. Tyto výluky totiž odnímají soudům jejich nejvlastnější pravomoc – rozhodovat spory ze soukromoprávních vztahů v klasickém nalézacím řízení.“* Proto *„nebude-li možno podřadit právě projednávaný případ pod žádnou z oblastí, ve kterých je ERÚ oprávněn rozhodovat, bude ve věci dána pravomoc obecného soudu.“*

Argumentaci podatele, podle níž všechny subjekty mimosoudního řešení sporů mají pravomoc rozhodovat o náhradě škody za nesplnění smluvních povinností podnikatele, pak nelze obecně přijmout, neboť každý z těchto subjektů je pověřen mimosoudním řešením spotřebitelských sporů v příslušné oblasti výhradně v rozsahu působnosti stanovené mu příslušným právním předpisem. Ze skutečnosti, že kupříkladu zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, svěřuje Českému telekomunikačnímu úřadu pravomoc k rozhodování o náhradě škody způsobené poškozením zásilky, nelze dovozovat žádné závěry stran pravomoci Energetického regulačního úřadu; výklad předestřený podatelem ostatně zcela odporuje restriktivnímu výkladu výluk z rozhodovací pravomoci obecných soudů ve prospěch správních orgánů ve smyslu výše citovaného usnesení zvláštního senátu. Jak již bylo uvedeno výše a jak ostatně správně shrnul prvostupňový orgán, Energetický regulační úřad je věcně příslušný jednat a rozhodovat toliko ve věcech, které mu byly svěřeny zákonem, přičemž pravomoc k rozhodování ve věcech náhrady škody energetický zákon Energetickému regulačnímu úřadu ani žádnému jinému správnímu orgánu nesvěřuje. Procesní postup správního orgánu pro případ, kdy je mu doručeno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán, pak stanoví § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu; zákonodárce pro tyto případy Energetický regulační úřad nezavazuje k jakékoliv konzultaci s Ministerstvem průmyslu a obchodu.

V. Závěr

Při přezkumu usnesení Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 a § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že Energetický regulační úřad v dané věci rozhodl správně,

napadené usnesení splňuje obsahové náležitosti správního rozhodnutí a je přezkoumatelné. Jelikož v daném případě bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není příslušný žádný správní orgán, Energetický regulační úřad návrh na zahájení řízení v této části v souladu s právními předpisy odložil. Vzhledem k tomu, že nebyl dán žádný důvod pro zrušení napadeného usnesení, Rada rozklad podatele zamítla a napadené usnesení potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

Kolibřík Energie a.s., prostřednictvím Mgr. Marka Dolečka